MINDENTUDÓ AUTOMATÁK

az Autójavító Vállalatnál

Technikai, tudományos oldalunkon sokszor szerepel kül- vagy belföldi automatagép leírása, fényképe. Az automatizálás mind szélesebb alkalmazást nyer a technikában, hiszen egyrészt növeli a termelékenységet, másrészt olcsóbb, s nem utolsósorban megkönnyíti a dolgozók munkáját. Az automatizálás előretörése már nálunk, Szegeden is érezteti hatását. Ahelyett azonban, hogy körképet próbálnánk adni helyzetéről (vajmi bajos is lenne), bemutatunk az olvasóknak két mindentudó gépet a XI. Autójavító Vállalat műhelyeiből.

Tíz másodperc alatt

Kisméretű, modern vonalú gépecske, úgy jár sok tengelye, forgattyúja, mint a motolla. Tíz másodpercenként kiköp magából egy fémdarabot, de olyan nagy sebességgel, hogy felismerhetetlen, vajon micsoda. Pattognak a dobozban a beleperdülő darabok.

Mi lehet ez?

— Automata-esztergapad — válaszolja Csurgó László, az autójavító több százszoros (!) újítója. Ezt a berendezést is ő tervezte és a vállalat kollektívájával együtt valósította meg másfél évvel ezelőtt.

A gép szelepsapkát készít. Tíz másodperc alatt egyet, egy perc alatt hatot, s mivel a gép reggeltől estig működik, napi 5000 szelepsapka készül el. Bőven fedezi az ország teljes szükségletét.

— Még tán beszélni is tud — mondja konstruktőre minden dicsekvési szándék nélkül.

Ritka látvány

Csikós Tiborné betanított gépmunkás bizonyítja is az állítás igazságát. Hiszen az automata jelzi, ha rossz az anyag, melyet feldolgoz, vagy fogytán van éppen, hangja pedig mindig elárulja, ha netán valami baj esik vele.

Kilenc különböző műveletet végez el a gép rövid egymásutánban anélkül, hogy szükség volna hozzá emberi beavatkozásra. Csak akkor nyúlnak szerkezetéhez, ha elfogy belőle az anyag, különben nem is figyelik, legfeljebb mikor munka közben elhaladnak mellette.

— Szelepsapkát készít, mert jelenleg arra van szükség, azonban beállítható bármilyen kisméretű munkadarab esztergálására, tehát nem célgép. Ezért is nevezte automata-esztergapadnak és nem szelepsapkagyártó gépnek — tudjuk meg Csurgó László szavaiból.

De bármi is a neve, tény és való, hogy ritka látványt nyújt. Igazi, tökéletes, önműködő berendezés. Valóban mindentudó masina.

A motorfékpad

Elnevezéséből nemigen következtethet a hozzá nem értő, hogy ez a komplikált berendezés mire is való. Motort ugyan látni rajta, de a féket és a padot hiába keresnénk. A motorfékpad arra szolgál, hogy a javítóműhelyben generálozott (»főjavításon« átjutott) Diesel-motorok működését ellenőrizze.

Ebből a célból tehát az ormótlan Dieselt beszerelik a fékpadba, s megindítják azt. A motorfékpad műszerfala pedig megállapítja, hogyan működik az újjávarázsolt motor, sikerült-e a nagyjavítás. Elektromos stopperőra méri, mennyi gázolajat fogyaszt egy bizonyos idő alatt, de méri a berendezés a fordulatszámot, a kifejtett lóerőt, az olajnyomást, az olaj hőmérsékletét, a hűtővíz hőfokát, szóval minden-minden olyan lényeges adatot, mely kimutatja, hogy jó vagy rossz a motor.

Nincs gond vele

— Ha erről a padról lekerül egy Diesel, nyugodtan be lehet szerelni a gépkocsiba, annál nem fordul elő hiba jódarabig — mondja ismét Csurgó László. Mert ugyebár nem meglepő, hogy ennek a motorfékpadnak szintén Csurgó a szerkesztője. Fel sem tudná sorolni azokat a gépeket mind, melyekben így vagy úgy az ő elgondolásai váltak valóra a XI. Autójavító Vállalat műhelyeiben.

Egyszer csak előkerül valahonnan Farkas Mátyás próbamester, a műszerfalhoz lép s néhány pillantással szemügyre veszi a különböző órákat, mutatókat. És máris megy tovább.

Nos, igen. Ez a motorfékpad is mindentudó automata. Ha rászerelték a motort és beindították, többé nincs sok gond vele. Az ellenőrzés nem az ember dolga, hanem a gépé.

Befejezésül megkockáztatnék egy megállapítást, Szeged és a magam védelmében. Sokan vannak úgy, hogy miután elolvassák a lapok technikai mellékletében megjelenő új gépkonstrukciók leírását, az első csodálkozás után csak legyintenek egyet.

Hol vagyunk mi, szegediek még attól?!

Hát nem messze. A XI. Autójavító Vállalat Tolbuhin sugárúti telephelye mindenesetre a szegedieknek nem nagy távolság!

Fehér Kálmán

Foglalkoztassanak minél több fiatalt csökkentett munkaidőben a szegedi vállalatok

Évről évre ezer-ezerkétszáz 14 éves fiatal hagyja el Szegeden az általános iskola padjait. Ezek 40 százaléka általában középiskolában tanul tovább. A többiek kikerülnek az életbe, a termelőmunka különböző területeire. Ott kell, hogy helyet kapjanak. Elhelyezkedésüknek azonban több akadálya van. Elsősorban az, hogy a mi rendszerünkben a 16 évet be nem töltött fiatalokat csak meghatározott körülmények között lehet foglalkoztatni olyan munkakörben, amely nem ártalmas egészségükre, fejlődésükre, s nem fenyegeti őket baleseteveszély.

Pártunk és kormányunk már évek óta komoly erőfeszítéseket tesz a fiatalok foglalkoztatásának megoldására. Az elmúlt évben is határozatot hozott a fiatalok munkalehetőségeinek növelésére, a szakma tanulására és a csökkentett munkaidőben történő foglalkoztatás kiszélesítésére. Városunkban ez évben mintegy 400—500 fiatal részére nyílik lehetőség szakma tanulására a különböző vállalatoknál, szövetkezeteknél, kisiparosoknál. Néhány vállalatnál még jelenleg is szükség van fiútanulókra. A fiúk nagy többségének elhelyzkedési problémája lényegében megoldódott Szegeden, a lányok számára azonban mindössze 50—60 tanulóhely volt. Ezért elsősorban a lányok részére kell biztosítanunk munkahelyet, hogy csökkentett időben foglalkoztathassuk őket.

A kormány ez évben tízmillió forintot biztosított a fiatalok 4—6 órás műszakban való foglalkoztatásának bővítésére. Vállalataink, intézményeink vezetőinek most meg kell vizsgálniuk a lehetőségeket és kérni a felügyeleti szervtől a fiatalok nagyobb létszámban való foglalkoztatásához az anyagi támogatást. Erre a határozat lehetőséget nyújt. A városi tanács végrehajtó bizottsága felügyelete alá tartozó vállalatoknál további 68 fiatalkorú csökkentett időben való foglalkoztatását lehet biztosítani a határozat alapján. Helyes ha az üzemi vezetők a KISZ-szervezetek bevonásával minél több munkaalkalmat, s lehetőséget biztosítanak a fiatalok számára, ezzel segítik őket a társadalmi életbe való bekapcsolódáshoz, segítik nevelésüket.

A fiatalok csökkentett időben való foglalkoztatása nagy mértékben elősegíti a vállalatok szakmunkás-képzését, s a betanított munkáslétszám utánpótlásának biztosítását. Erre több példa van Szegeden. Innen meríti a többi között a szak- és betanított munkás utánpótlását a Szegedi Kenderfonógyár, az Ujszegedi Kender-Lenszövő, a Szalámi- és a Cipőgyár, több kereskedelmi vállalat is.

A tanácsi vállalatok által eddig kért 68 fő mellett még további 200—220 főt könnyen foglalkoztathatnánk Szegeden, ha ezt vállalnák is a nagyobb üzemek: a Cipőgyár, a Jutaárugyár, a Szegedi Kenderfonógyár, az Ujszegedi Kender- Lenszövő, s a többi vállalatok, intézmények vezetői. A fiatalok foglalkoztatása vállalataink számára gazdasági vonatkozásban csak előnyös lehet, ha foglalkoztatásukat megfelelően szervezik és tanítják őket.

Az általános iskolákból kikerült fiatalok nevelése társadalmi ügy. A párt és a kormány támogatása mellett minden vezető kötelessége ezzel törődni, ezért keressék fel a tanács munkaügyi osztályát, kérjenek minél több fiatalt, akiket csökkentett munkaidőben foglalkoztatnak vállalataiknál.

Eperjesi Júlia
a városi tanács munkaügyi osztályának vezetője

Eddig 20 kilométer hosszú csatorna készült el a Hanságban

Hétfőn újabb 1200 fiatal kezdte meg a munkát a Hanság területén. A budapesti egyetemistákon kívül fővárosi és Szabolcs megyei középiskolások is részt vesznek a csatornaépítésben. A munkák megkezdése óta, számítások szerint mintegy 20 kilométer hosszú csatorna készült el, s több mint 79 000 köbméter földet forgattak meg. A megásott csatornák mintegy 26 000 katasztrális hold kiterjedésű mocsaras területről vezeti le a vizet. A munkálatokban szegedi, illetve Csongrád megyei diákcsoportok is részt vesznek és szintén eredményesen dolgoznak.

Idén kétezer orvos vesz részt bentlakásos továbbképzésben

Konferenciák, előadások, egyéni tanulás

Az orvosok továbbképzési tervét az Orvostovábbképző Tanács jóváhagyta. A szakanyagot az Egészségügyi Minisztérium, az Orvos-Egészségügyi Szakszervezet szakcsoportjainak javaslata és az Orvos Továbbképző Intézet tanulmányi osztályának tapasztalatai alapján állítják össze. A továbbképzés egyik formája a konferenciák, előadások keretében szervezett tanulás. Ezen a falusi körzeti orvosok ezrei vesznek részt. Kilencven helységben — megyei és járási székhelyeken — havonként összejönnek a falusi orvosok konferenciákra, ahol megvitatják a körzeti orvosi gyakorlatban előforduló általános kérdéseket.

A másik forma az egyéni, illetve a tanfolyamokon intézeti bentlakásos továbbképzés. Az egyéni tanulásnál különös gondot fordítanak a falusi orvosokra. A tudományos központoktól távol dolgozó, a lakosság egészségügyi ellátásának alapját jelentő

körzeti orvosokat megismertetik így a legújabb eredményekkel,

és így segítik őket a gyógyító-megelőző munkában.

Az intézeti továbbképzés egy-két hónapig tart. Erre az időre behívják a körzeti, rendelőintézeti, a kórházi orvosokat a munkahelyüknél magasabb fokú megyei, egyetemi országos intézménybe és az Orvos Továbbképző Intézetbe. A falusi orvosokat elsősorban négy alapágban:

a belgyógyászatban, a sebészetben, a gyermekgyógyászatban és a szülészet-nőgyógyászatban képezik tovább.

Foglalkoznak emellett más orvosi kérdésekkel is, így közegészségüggyel, járványüggyel, szemészettel, fogászattal, bőrgyógyászattal. A rendelőintézet és a kórházi szakorvosok szaktudományuk megfelelő ágában képezhetik magukat tovább. A tudomány fejlődése és a korszerű betegellátás szükségessé teszi speciális tanfolyamok rendezését, ilyen

bentlakásos továbbképzésben 1959-ben kétezer orvos vesz részt;

1100 már az első félévben elvégezte a tanfolyamot. A Minisztertanács határozata kimondja, hogy a körzeti orvosoknak öt-, a szakorvosoknak pedig háromévenként intézeti továbbképzésben kell részesülniök.

Tízéves A MAGYAR NÉP *alkotmánya*

45. §. **(1) A Magyar Népköztársaság biztosítja polgárai számára a munkához való jogot és a végzett munka mennyiségének és minőségének megfelelő díja zást.**

Az ilyen jellegű pontokat hiába keresnénk a burzsoá alkotmányokban. A munkához való jogot csak szocialista társadalom képes biztosítani. Mégpedig azért, mert nálunk a legfontosabb termelési eszközök társadalmi tulajdonban vannak és a tervgazdaság alapján mindenkinek tudunk munkát adni. Az ellenforradalom nálunk súlyos gazdasági megrázkódtatást és veszteségeket eredményezett, mégis szocialista rendszerünk megmentette népünket a munkanélküliségtől és a nyomortól. (Meg kell itt jegyeznünk, hogy ebben nagy segítséget nyújtottak a szocialista országok is.) Ezzel szemben a kapitalista Magyarország soha nem tudta a lakosság féligmeddigi foglalkoztatottságát sem elérni. Magyarországon örökös munkanélküliség volt, aminek következtében, mint nagy költőnk írja: »Kitántorgott Amerikába másfélmillió emberünk.« De beszéljenek a számok, amelyek igazolják, hogy a mi alkotmányunk nemcsak a jogot, hanem a munkát is biztosítja. A tőkések Magyarországában a mezőgazdaságban nagyszámú földnélküli és munkanélküli zsellér nyomorgott. Népköztársaságunk a földreformmal a mezőgazdaságban megszüntette a munkanélküliséget, mégpedig azáltal, hogy 3,3 millió hold földet felosztott a nincstelenek között.

Sokkal nagyobb jelentőségűek azonban azok az intézkedések és változások, amelyek az ipar területén bekövetkeztek.

Az ipari termelés növekedése 1938-at száznak véve következőképpen alakult:

1938 = 100	1949 = 128
1943 = 124	1953 = 279
1946 = 59	1957 = 337

Ezek az adatok mutatják, hogy Népköztársaságunk mennyit tett a termelőerők fejlesztéséért.

Ennek megfelelően az iparban foglalkoztatottak száma a következőképpen alakult:

1938 =	721 ezer
1943 =	893 „
1946 =	671 „
1949 =	782 „
1953 =	1054 „
1957 =	1191 „

De nemcsak a foglalkoztatottságot, a munkát biztosította alkotmányunk, hanem a megfelelő bérezést is. A dolgozók a munkájuk után megkapják a közvetlen fizetést. Ezenkívül a társadalom részéről mindenki rendkívül sok közvetettjuttatásban is részesül. Ma már nálunk nincs se éhes, sem rongyos ember. Sőt, mint a tények igazolják 1958-ban a világon Magyarországon jutott legtöbb kaláriafogyasztás egy személyre, továbbá mint a külföldiek is észreveszik és megjegyzik, nálunk nagyon jól öltöznek az emberek. Különben mi szegediek, erről nagyon könnyen meggyőződhetünk, ha esténként kisétálunk a Széchenyi térre, vagy a Kárász utcára. Hogy ez így van, nem valami szerencsének, hanem szocialista rendszerünknek köszönhető.

Sok külföldi látogat a városba

Szerdán nyugati turisták érkeznek

Augusztus 8-án és 9-én »csúcsforgalmat« bonyolított le az Idegenforgalmi Hivatal. Tizenkét külön autóbusz hozta a vendégeket Székesfehérvárról, Karcagról, Szolnokról, Esztergomból, Pécsről és Martfűről. 3 különrepülőgép és különvonat érkezett Budapestről. A csoportos látogatókon kívül sokan jöttek személygépkocsival, motorkerékpárral és vonattal is távoli és közeli városokból. A Budai Nagy Antal szombat esti előadásának nézői zömmel vidékiek voltak.

A külföldiek is szép számmal érkeztek. Vasárnap két kisebb csoport bolgár turista érkezett személygépkocsival. Az első csoportban 16, a másodikban pedig 14-en voltak. Ezenkívül angol, francia, és szovjet vendégek keresték fel Szegedet. Vasárnap nagyobb csoport szovjet turista jött, tegnap ugyancsak szovjet vendégek érkeztek.

Az első nagyobb nyugati turistacsoport augusztus 12-én érkezik. Az angol vendégek több napot töltenek Szegeden. Három napig tartózkodnak itt a német turisták is. Kisebb, 6—8 fős francia, iraki, angol és nyugatnémet csoport jelentette be érkezését erre a hétre.

Képünkön: A bolgár turisták egy csoportja a Klauzál téren.

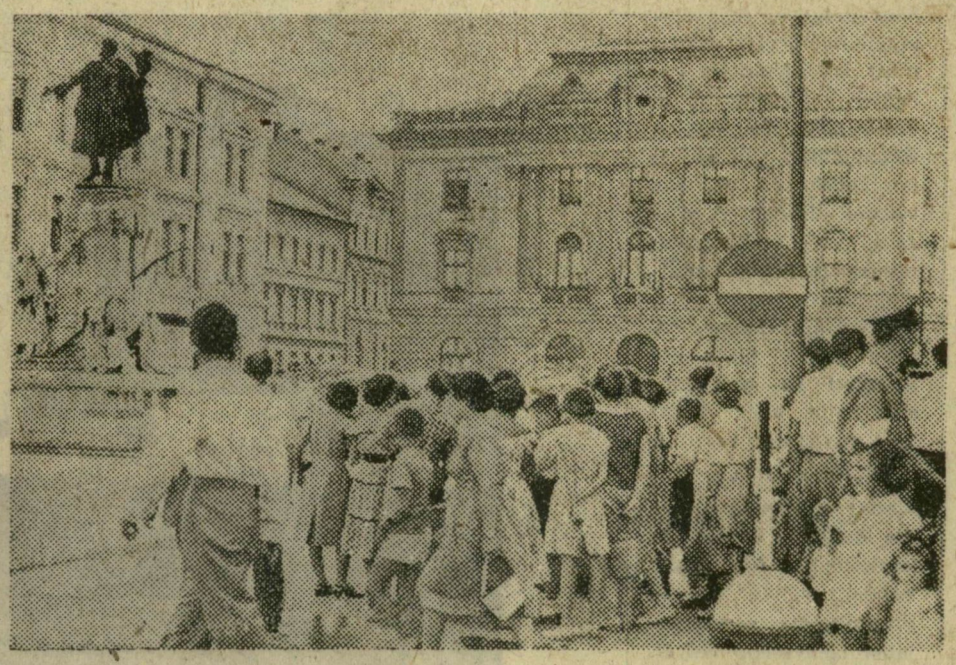

(Liebmann Béla felv.)

Megnyílt a DIVSZ ötödik kongresszusa

Hétfőn Prágában ünnepélyes keretek között megnyílt a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség ötödik kongresszusa.

A kongresszuson, amely az ifjúságnak a békeharccal kapcsolatos feladatait vitatja meg, körülbelül 500 küldött és vendég vesz részt.